

запалювати в шкільній спільноті прагнення до розвитку та прогресу, особливо у сферах залучення всіх учасників освітнього простору до навчання, протидії упередженому ставленню та врахування гендерних аспектів, аби зберігати свою результативність у світі, що постійно змінюється, де повага до прав кожної людини та багатоманітності є непорушними цінностями.

✓ [Канал відеохостингу YouTube "На Уроці Онлайн" учасника освітнього простору Сазонова Дениса](#) або перейдіть за QR-кодом.

Висновки. Учителство, яке впроваджує принципи НУШ, – це динамічні особистості, які перебувають у процесі постійного професійного зростання, відзначаються відповідальністю та креативністю, глибоко шанують свою шкільну спільноту та є справжніми ентузіастами своєї професії майстерно поєднують ролі досвідченого радника, мотиватора розвитку, ініціатора нововведень, координатора навчального процесу, персонального помічника й рольової моделі для своєї шкільної спільноти, будуючи освітній простір на засадах рівноправності, поваги до розмаїття та категоричного засудження будь-яких форм дискримінації.



Список використаних джерел:

1. Оцінювання професійних компетентностей вчителя початкових класів під час сертифікації - Державна служба якості освіти України
2. Про затвердження професійного стандарту за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти"
3. Синергія освіти та інновацій: як розвиватиметься ІТ-освіта в Україні
4. Опис досвіду Гробової Н.О.

Інноваційно-освітнє середовище у формуванні професійної успішності вчителя початкових класів

Валентина АНДРЕЄВА,
учитель історії;

Сергій АНДРЕЄВ,
учитель географії,

Комунальний заклад «Кам'яноярський ліцей»
Чугуївської міської ради Харківської області

andreevgarage@gmail.com

vandreeva813@gmail.com

У статті актуалізовано виклики створення інноваційно-освітнього середовища в аспекті формування професійних компетентностей учителів. Виокремлено переваги володіння цифровими технологіями для професійного розвитку педагогів, розглянуто основні інноваційні технології та методики, що застосовуються в освіті.

Ключові слова: інноваційно-освітнє середовище, цифрові технології, професійна успішність, проєктне навчання, професійна спільнота, професійний розвиток.

Інноваційно-освітнє середовище відіграє ключову роль у формуванні професійної успішності вчителя початкових класів. Однак, на цьому шляху існують гострі проблеми, які потребують негайного вирішення [1].

1. *Недостатнє матеріально-технічне забезпечення*: не всі школи мають доступ до сучасних технологій, таких як інтерактивні дошки, комп'ютери, планшети та якісний інтернет; брак навчальних матеріалів, що відповідають вимогам Нової української школи.

2. *Низький рівень цифрової грамотності педагогів*: не всі вчителі володіють необхідними навичками для ефективного використання цифрових технологій у навчальному процесі; потреба в постійному підвищенні кваліфікації педагогів у сфері цифрових технологій.

3. *Відсутність ефективної системи підвищення кваліфікації*: не завжди програми підвищення кваліфікації відповідають реальним потребам учителів; недостатньо практичних занять і обміну досвідом між педагогами.

4. *Психологічне навантаження на вчителів*: високий рівень стресу через велику кількість обов'язків і відповідальності; недостатня підтримка з боку адміністрації школи та батьків.

5. *Недостатнє фінансування*: обмеженість бюджетних коштів на закупівлю необхідного обладнання та матеріалів; низька заробітна плата вчителів, що не стимулює їх до професійного розвитку.

6. *Вплив воєнного стану*: дистанційне навчання, що створює додаткові труднощі для вчителів і учнів; психологічна травма, яку переживають діти та вчителі; пошкодження та руйнування навчальних закладів.

Професійна успішність учителя початкових класів визначається не лише його знаннями та навичками, а й здатністю адаптуватися до швидко мінливого освітнього середовища. Інноваційно-освітнє середовище, що включає сучасні технології, методики та підходи, відіграє ключову роль у формуванні цієї успішності.

Сучасні освітні технології, такі як інтерактивні дошки, освітні платформи та мобільні програми, змінюють підходи до викладання та дозволяють учителям не тільки підвищити ефективність навчання, але й зробити його цікавішим. Учителі, які володіють цими технологіями, можуть:

- створювати більш цікаві та захоплюючі уроки, що спонукають учнів брати активну участь у навчальному процесі;
- використовувати мультимедійні ресурси для візуалізації матеріалу, що допомагає учням краще розуміти складні концепції та теми;
- персоналізувати навчання, адаптуючи завдання та ресурси під індивідуальні потреби й рівень кожної групи учнів.

Інноваційні педагогічні методи, зокрема активне навчання та проєктна діяльність, створюють основу для формування мотивації учнів. Учителі, які освоюють ці методики, формують у дітей не тільки знання, але й ключові компетенції, такі як критичне мислення та креативність. Розглянемо кілька основних інноваційних методів, які активно застосовуються в освіті.

1. ***Проєктне навчання*** – ґрунтується на виконанні учнями практичних проєктів, що вимагають дослідження, аналізу та створення. Цей метод дозволяє учням:

- розвивати навички критичного мислення та вирішення проблем;
- працювати в команді, розвиваючи навички співробітництва;
- застосовувати отримані знання практично, що сприяє більш глибокому розумінню предмета.

2. **Ігрове навчання** – включає використання ігрових елементів у процес навчання, що робить його більш захоплюючим. Це можуть бути:

- рольові ігри, де учні виступають у різних ролях для вивчення тем;
- освітні ігри, які направляють учнів до освітніх цілей;
- симуляції та кейси, які допомагають подивитися на ситуацію з різного боку.

3. **Кооперативне навчання** – передбачає роботу в малих групах, де учні допомагають один одному у навчанні. Переваги кооперативного навчання:

- сприяє формуванню соціальних навичок і вміння працювати в команді;
- допомагає учням осмислювати матеріал через обговорення та обмін думками;
- покращує результати навчання за рахунок взаємодопомоги та співробітництва.

4. **Перевернутий клас** – у цій моделі вивчають теоретичний матеріал удома, а час у класі використовується для практичних занять, обговорень і запитань. Переваги:

- гнучкість у навчанні, учні можуть навчатись у своєму темпі;
- більше залучення учнів на заняттях, оскільки вони присвячені практичним завданням;
- поглиблене розуміння матеріалу завдяки активному обговоренню.

5. **Музично-артистичне навчання** – метод, що передбачає використання музики та мистецтва. Учні можуть:

- вивчати теми через пісні, ритми чи театральні постановки;
- розвивати креативність і естетичне сприйняття;
- поглиблено брати участь у навчальному процесі, що допомагає запам'ятовувати матеріал.

Знання в галузі психології допомагають учителям глибше розуміти потреби своїх учнів.

1. **Розуміння мотивації:** знання різних теорій мотивації дозволяє вчителям розробляти стратегії, які допоможуть надихнути учнів на навчання.

2. **Облік індивідуальних відмінностей:** психологія допомагає вчителям розпізнавати відмінності у здібностях, стилях навчання та емоційному стані учнів, що дозволяє адаптувати підхід до кожної дитини.

3. **Емоційний інтелект:** розуміння емоцій своїх учнів і вміння керувати власними емоціями сприяє створенню позитивної навчальної атмосфери.

4. **Вирішення конфліктів:** психологічні знання допомагають учителям ефективно справлятися з конфліктами та напруженістю в класі.

5. **Підтримка психічного здоров'я:** навчання основ психології допомагає виявляти проблеми, пов'язані з психічним здоров'ям, та вчасно надавати допомогу або направляти учнів до спеціалістів.

Це розуміння може значно підвищити ефективність викладання та покращити загальну атмосферу в класі, сприяючи більш успішному навчанню.

Постійний професійний розвиток учителів є необхідною умовою їхньої успішності. Освіта постійно змінюється, з'являються нові методики, технології та підходи [2]. Регулярне навчання допомагає вчителям залишатися в курсі сучасних трендів і адаптувати свої методи до нових умов. Відвідування курсів підвищення кваліфікації дозволяє вчителям покращувати свої педагогічні навички, опановувати нові техніки викладання та краще взаємодіяти з учнями. Участь у

майстер-класах сприяє обміну досвідом і впровадженню нових підходів в освітньому процесі. Здорова конкуренція та підтримка колег стимулюють професійне зростання, упровадження інновацій.

Формування професійної спільноти серед учителів початкових класів є важливим аспектом успішності. Створення середовищ для обміну досвідом, таких як семінари, конференції та онлайн-групи в соціальних мережах, дозволяють учителям ділитися кращими практиками та результатами впровадження інновацій у своїй роботі [3]. Учителі, які постійно підвищують свій професійний розвиток, стають більш упевненими у своїх здібностях, що позитивно позначається на їх взаємодії з учнями та колегами.

Висновок. Професійний розвиток є інвестиціями як у кар'єру самого вчителя, так і в успішність учнів, якість освітнього процесу загалом.

Інноваційно-освітнє середовище є потужним фактором, що сприяє формуванню професійної успішності вчителів початкових класів. Адаптація до нових методів, активна участь у професійному розвитку та соціальна взаємодія створюють основу для підвищення ефективності освітнього процесу та реалізації потенціалу кожної дитини. Важливо, щоб заклади освіти підтримували й розвивали такі інновації, щоб створити продуктивне та мотивуюче освітнє середовище для педагогів і учнів. Таким чином, інноваційно-освітнє середовище не тільки сприяє професійного розвитку вчителів початкових класів, а й створює сприятливі умови для навчання, що загалом підвищує якість освіти та робить його більш актуальним і ефективним.

Список використаної літератури:

1. Драпата В. Т. Інноваційні технології в освітньому процесі: можливості та перспективи. Серія «Нові технології в освіті». Львів: Ера, 2021. 254 с.
2. Криничанська С. П. Психологія та педагогіка: особливості взаємодії вчителя та учня. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні виклики української освіти». Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. 524 с.
3. Попсуйшапка О. А. Інноваційна діяльність вчителя початкових класів: підручник для вищих навчальних закладів спеціальності «Початкова освіта». Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2021. 251 с.